

El repte xinès i el desenvolupament

La Xina es troba en un procés de creixement econòmic que augmenta les necessitats alimentàries. Però la pèrdua de conreus, la difusió de l'automòbil i l'escassetat d'aigua són elements que podrien afectar l'economia i el medi mundials.

Els quatre-cents milions de bicicletes que hi ha a la Xina ajuden a configurar un paisatge típic: un formiguer de vehicles de dues rodes omple les principals vies de les grans ciutats. Però des de fa uns anys el vehicle silenciós i no contaminant topa amb un competidor: l'automòbil privat. Les xifres de cotxes particulars a la Xina encara són molt baixes, comparades amb les d'occident o del Japó. Ara, l'augment ha estat tan important aquests darrers anys que, afegit al creixement econòmic, dibuixa un panorama preocupant.

Efectivament, una bona part del problema devia començar quan, a Den Xiaoping, se li va acudir de dir que enriquir-se era meravellós. El vici es va convertir en virtut i els xinesos amb nevera o televisor ja no eren mal vistos sinó admirats. Avui, més de tres quartes parts de les llars xineses tenen màquina de rentar i televisor en color, i la nevera ja és present a més de la meitat.

El cotxe ja comença a causar problemes. Però el fenomen més preocupant és el cotxe. El nombre de vehicles totals ha passat de menys d'un milió fa vint anys a superar els set milions avui. I si els cotxes i motos particulars només són ara uns 700.000 en tota la Xina, cap al 2000 el nombre haurà augmentat notablement. Per donar una empenta a l'economia, el govern xinès pensa produir, l'any 2000,

tres milions d'unitats anuals d'un vehicle assequible per la major part de la població.

Quan bicicletes i automòbils es barregen, el caos circulatori és considerable i perjudicial. El nombre oficial de morts per accident de circulació és de 50.000 l'any, el triple que no el de morts per malalties infeccioses. Els morts per aquesta causa encara

tant, perdut per a qualsevol altra finalitat...

Tots aquests elements dibuixen un horitzó, si més no preocupant. La Xina té una extensió semblant a la dels Estats Units, però una població 4,5 vegades més gran. Té la cinquena part de la població mundial i només un 7% dels recursos d'aigua i terra de conreu, el 3% dels boscos i el 2% del petroli. El 2030 la població haurà augmentat 500 milions i, a més, amb unes exigències de consum ben diferents de les actuals.

Amb greus problemes d'aigua i la pèrdua de sòl productiu, després de molts anys d'explotació, la Xina s'enfronta amb una demanda creixent de gra. No solament perquè la població augmenta, sinó també perquè els seus hàbits alimentaris canvien. Un millor nivell de vida els porta a consumir més carn. I, per tant, a la demanda de carn per a les persones, s'hi afegeix la de gra per als animals de granja. Cada quilogram d'aviram necessita dos quilos de gra. Cada quilo de porc en demana quatre de gra i el quilo de vedella, set. Durant els quinze anys vinents la Xina haurà d'importar tones de cereals. El 1995 en va comprar deu milions de tones, i l'any 2000 en necessitarà vint-i-quatre.

La davallada en la producció de cereals és comparable a la que varen experimentar països com el Japó, Corea del Sud i Taiwan quan es van industrialitzar. Però la diferència és que la Xina té una població molt més elevada

Mao Zedong va dir que la població de la Xina podria créixer tant com volgués perquè la solució estava a produir més. Però hi ha límits.

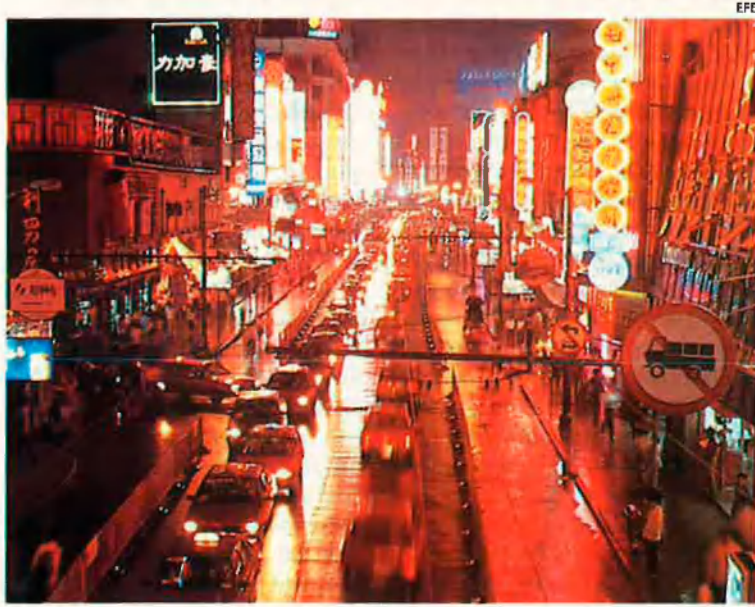
són un percentatge petit, 12% del total; però la taxa per cent mil habitants és més de cinc vegades superior a la de la Gran Bretanya, essent així que el percentatge de ciutadans amb cotxe és molt menor.

L'augment del nombre de cotxes no sols porta més accidents i contaminació, ans es converteix, a sobre, en un símbol perillós del que significa el creixement econòmic de la Xina. Més cotxes significa més consum d'energia, més contaminació, més terreny dedicat a carreteres i, per

i que ara s'ha difós la consciència que el planeta no pot suportar un creixement il·limitat. Mao Ze-dong havia dit al 1949 que la població de la Xina podia créixer tant com volgués, perquè la solució estava simplement a produir més. En això, liberalisme i comunisme es donaven la mà. Ara veiem que la producció té els límits.

I aquests límits no són només de la Xina. Els càlculs indiquen que al ritme actual, la demanda de gra dels xinesos no podrà ser satisfeta, ni tan sols tenint en compte la producció mundial, pels països exportadors. Tot això mourà, segons els experts, un terrabastall en l'economia alimen-

EFE

Imatge de dues realitats que conviuen avui dia a la Xina: les bicicletes i els cotxes. La implantació dels cotxes està provocant problemes de contaminació i més consum d'energia.

La producció, ni que sigui amb mètodes tradicionals, no és il·limitada. La Xina s'enfronta a una demanda creixent de gra.

No solament perquè la població augmenta, sinó també perquè els seus hàbits alimentaris canvien.

tària mundial. L'escassetat xinesa, la podríem pagar tots, com alerta Lester Brown, president del Worldwatch Institute, en un dels articles del llibre *L'estat del món 1995*, editat en català pel Centre Unesco de Catalunya.

El llibre també conté un capítol sencer sobre els problemes ambientals del desenvolupament xinès. Els autors, Megan Ryan i Christopher Flavin, detallen la degradació dels boscos, les pèrdues d'aigua i alguns altres problemes greus. I prenen el consum d'energia com un element vital. L'augment de vehicles particulars i d'indústries porta a una demanda de combustible superior. Però a la Xina gairebé tot el que consumeixen és carbó. Es tracta d'un recurs no renovable i, per tant, que no durarà sempre. Però és que, a més, quan es crema produeix diòxid de carboni, un dels gasos que contribueixen al canvi climàtic.

El canvi climàtic, precisament, podria agreujar els problemes de la Xina. Desertització, escassetat

d'aigua, d'un costat, i catàstrofes naturals amb pluges torrencials i inundacions a la costa, d'un altre, són algunes de les conseqüències que podrien seguir-se'n. I la Xina mateixa podria contribuir d'una manera capital a aquest canvi: l'any 2020 podria ser el principal emissor de diòxid de carboni.

Problema mundial. Uns quants autors es demanen de quina forma es podria aturar aquest problema creixent, no sols per a la Xina, sinó per a tot el planeta. I en això l'occident xoca amb contradiccions. D'una part, l'interessa que la Xina continuï creixent, perquè és un mercat immens i podria col·locar-hi, per exemple, els cotxes que li costen tant de vendre en una Europa força saturada. Però si tants cotxes i tant de creixement han de significar un augment perillós de contaminació i una crisi alimentària mundial, no seria preferible un creixement menor?

De fet, amb el problema xinès, occident xoca amb la necessitat

de replantejar-se radicalment què hi entén, per creixement. Si la Xina supera el desafiament, la resta del planeta es traurà un pes de sobre. Ara bé, els xinesos no fan, per ara, sinó copiar el sistema econòmic que l'occident ha divulgat. Amb quin dret podem demanar que gastin menys energia quan nosaltres no els en donem exemple? Com els explicarem que no és bo d'eliminar camps i boscos a còpia de carreteres, quan nosaltres asfaltem el territori? Com els demanarem que es moderin, si nosaltres repetim que el consum ha de moure l'economia? Com diuen Ryan i Flavin, "el pes de la creació d'una societat sostenible ha de recaure en els qui han fet de pioners d'un estil de vida insostenible, i no pas en els qui tot just comencen a adoptar-lo". Si la Xina ens ha imitat en el procés industrial, potser també ens imitarà en una forma racional de creixement.

Xavier Duran